

Projekt założeń projektu ustawy o Funduszu Telewizji Lokalnych

I. POTRZEBA I CEL REGULACJI.

W Polsce działa ponad 150 telewizji lokalnych, które ogląda średnio 5,2 miliona widzów (badania Krajowego Instytutu Mediów). Popularność zawdzięczają realizowaniu misji społecznej, w tym zaangażowaniu w sprawy lokalnych społeczności, propagowaniu regionalnej sztuki, sportu i przedsiębiorczości. Niejednokrotnie niosą interwencyjną pomoc w miejscowych sporach, także z władzą publiczną. To także miejsce startu dziennikarskiego uzdolnionych młodych ludzi. Współcześnie jednak telewizje lokalne borykają się z poważnymi problemami finansowymi. Z założenia koncesjonowani nadawcy telewizyjni powinni utrzymywać się przede wszystkim z emisji przekazów handlowych, w tym reklam. Obecnie jednak zainteresowanie reklamodawców telewizjami lokalnymi jest już niemal znikome. Preferowane są stacje ogólnopolskie lub ogłoszenia internetowe.

Zważywszy na doniosłość misji społecznej realizowanej przez telewizje lokalne zasadne jest podjęcie działań, które zapewnią im dalsze funkcjonowanie. Proponuje się zatem stworzenie Funduszu Telewizji Lokalnych (Funduszu), który byłby państwowym funduszem celowym, z którego telewizjom lokalnym udzielane byłoby wsparcie finansowe dla realizacji misji społecznej takich nadawców, w postaci częściowej rekompensaty kosztu zatrudnienia pracowników.

II. SPOSÓB REGULACJI.

Fundusz zostanie powołany w drodze odrębnej ustawy (Ustawa o Funduszu Telewizji Lokalnych). Opcjonalnie, Fundusz może zostać powołany w drodze wprowadzenia stosownych zapisów do ustawy już istniejącej, np. ustawy o radiofonii i telewizji lub poprzez uchwalenie dedykowanej ustawy. Zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, państwowy fundusz celowy jest instytucją prawną tworzoną wyłącznie w drodze ustawy. Oznacza to, że brak jest możliwości utworzenia Funduszu w inny sposób niż ustawą, np. w drodze rozporządzenia.

III. ZAKRES REGULACJI – PROPOZYCJE LEGISLACYJNE.

Źródła finansowania. Zgodnie z wymogami ustawy o finansach publicznych, przychody państwowego funduszu celowego pochodzą ze środków publicznych (art. 29 ust. 2), przy czym jedynym źródłem przychodów takiego funduszu (z wyłączeniem odsetek od rachunku bankowego i darowizn) nie może być wyłącznie dotacja z budżetu państwa. Stąd też proponuje się, ażeby środki Funduszu pochodziły z następujących, różnych źródeł:

- 1) części wpływów z opłat za udzielenie lub zmianę koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego lub telewizyjnego, pobieranych zgodnie z warunkami art. 40 ustawy o radiofonii i telewizji;

- 2) części wpływów z administracyjnych kar pieniężnych, o których mowa w art. 53-54 ustawy o radiofonii i telewizji;
- 3) części wpływów z opłat za prawo do dysponowania częstotliwościami na cele rozprawiania lub rozpowszechniania programów radiofonicznych lub telewizyjnych, pobieranych zgodnie z warunkami art. 185 ustawy Prawo telekomunikacyjne;
- 4) części wpływów z administracyjnych kar pieniężnych, o których mowa w art. 209 ust. 1 pkt 9)-9b), 11) i 19a)-19b) ustawy Prawo telekomunikacyjne;
- 5) dotacji z budżetu państwa;
- 6) darowizn, dobrowolnych wpłat oraz zapisów osób fizycznych i prawnych, a także środków przekazanych przez fundacje;
- 7) odsetek z tytułu oprocentowania środków Funduszu.

Organ dysponujący Funduszem. Zgodnie z wymogami art. 29 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, państwowy fundusz celowy stanowi wyodrębniony rachunek bankowy, którym dysponuje minister wskazany w ustawie tworzącej fundusz albo inny organ wskazany w tej ustawie. Proponuje się, ażeby ze względu na cel przyświecający regulacji, Funduszem dysponowała Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, względnie: minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Nadawca Lokalny – Program Lokalny. Kluczowe znaczenie będą miały odpowiednie definicje „nadawcy lokalnego” oraz „programu lokalnego”, albowiem to one będą wyznaczały krąg podmiotów oraz nadawanych przez nich programów uprawnionych do otrzymania środków z Funduszu.

Proponuje się wprowadzenie definicji „**Nadawcy Lokalnego**” z następującymi kryteriami kwalifikacyjnymi (wymagane jest spełnienie ich łącznie):

- 1) posiadanie statusu nadawcy w rozumieniu art. 4 pkt 5) ustawy o radiofonii i telewizji,
- 2) posiadanie obywatelstwa państwa członkowskiego UE lub (w przypadku osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej) posiadanie siedziby na terytorium UE. Takie określenie kręgu podmiotów uprawnionych z obszaru UE jest spójne z zasadami prawa uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programów telewizyjnych, określonymi w ustawie o radiofonii i telewizji – art. 35 ust. 1 i 3. Pozwoli to zachować zgodność z przepisami prawa UE, w tym zasadą niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową (art. 18 TFUE) oraz zasadą nieograniczania swobody przedsiębiorczości obywateli jednego państwa członkowskiego na terytorium innego państwa członkowskiego - art. 49 i nast. TFUE) . Równocześnie, proponuje się całkowite wyłączenie *osób zagranicznych* spoza państw członkowskich w rozumieniu Ustawy o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do której to ustawy, m. in. w kontekście możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programów telewizyjnych odsyła ustawa o radiofonii i telewizji w art. 4 pkt 11) w zw. z art. 35 ust. 2;

- 3) brak statusu jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu art. 9 ustawy o finansach publicznych;
- 4) dysponowanie ważną koncesją wydaną przez KRRiT na rozpowszechnianie programu telewizyjnego na terytorium Polski w okresie co najmniej 24 miesięcy poprzedzających wystąpienie o wpis na listę nadawców lokalnych;
- 5) co najmniej 50% czasu nadawania programu w ciągu miesiąca w godzinach 6-23 stanowią audycje z zakresu tematyki lokalnej (odnoszącej się do miejscowości objętych zasięgiem nadawania). Przy czym do audycji o tematyce lokalnej zalicza się różne rodzaje i gatunki telewizyjne, w których prezentowane będą aktualne wydarzenia i problemy (m.in. społeczne, polityczne, gospodarcze, kulturalne, artystyczne, sportowe) dotyczące lokalnej społeczności, kultura i historia regionu, użyteczne informacje lokalne. Tematyka lokalna w podobny sposób była już niejednokrotnie określana w decyzjach KRRiT w sprawie przyznawania koncesji na rozpowszechnianie programów o zasięgu regionalnym, lokalnym.

Zdefiniowany zostanie także „program lokalny”, jako rozpowszechniany na podstawie koncesji, udzielonej na obszar mniejszy niż ogólnopolski, program telewizyjny, w którym co najmniej 50% czasu nadawania w ciągu miesiąca w godzinach 6:00-23:00 stanowią audycje o tematyce lokalnej.

Zasady otrzymywania wsparcia ze środków Funduszu. Proponuje się, ażeby ze środków Funduszu przyznawana była i wypłacana refundacja kosztów poniesionych przez Nadawcę Lokalnego na zatrudnienie (na podstawie jakiegokolwiek stosunku prawnego) osoby uczestniczącej w procesie powstawania materiału telewizyjnego, w tym w szczególności (ale nie wyłącznie) dziennikarza, redaktora lub redaktora naczelnego w rozumieniu Prawa prasowego (zgodnie z art. 3 ustawy o radiofonii i telewizji, do rozpowszechniania programów telewizyjnych stosuje się przepisy ustawy Prawo prasowe), w skrócie nazywanej: Pracownikiem.

Kwota refundacji. Refundacja będzie wypłacana co miesiąc, z dołu, w wysokości odpowiadającej równowartości kwoty całkowitego kosztu zatrudnienia Pracownika przy minimalnym miesięcznym wynagrodzeniu za pracę (tj. wynagrodzenia brutto z uwzględnieniem wszelkich należnych składek na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Przy minimalnym miesięcznym wynagrodzeniu brutto od stycznia 2024 r. (4242 zł) koszt taki będzie wynosił szacunkowo 5110,76 zł). Rekompensatą może być objętych nie więcej niż sześciu Pracowników danego Nadawcy Lokalnego, spełniających kryteria kwalifikacji do uzyskania rekompensaty.

Limit refundacji. Proponuje się wprowadzenie założenia, iż limit sześciu Pracowników dotyczy „jednego przedsiębiorstwa” w rozumieniu Rozporządzenia Komisji Europejskiej w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (art. 2 ust. 2 – zatwierdzony projekt nowego rozporządzenia, planowane wejście w życie: 1 stycznia 2024 r.), tj. rozumianego jako: wszystkie jednostki gospodarcze, które pozostają w co najmniej jednym z następujących stosunków:

- (a) jedna jednostka gospodarcza posiada w drugiej jednostce gospodarczej większość praw głosu akcjonariuszy lub wspólników;
 - (b) jedna jednostka gospodarcza ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innej jednostki gospodarczej;
 - (c) jedna jednostka gospodarcza ma prawo wywierać dominujący wpływ na inną jednostkę gospodarczą zgodnie z umową zawartą z tą jednostką lub postanowieniami w jej akcie założycielskim lub umowie spółki;
 - (d) jedna jednostka gospodarcza, która jest akcjonariuszem lub wspólnikiem w innej jednostce gospodarczej, samodzielnie kontroluje, zgodnie z porozumieniem z innymi akcjonariuszami lub wspólnikami tej jednostki, większość praw głosu akcjonariuszy lub wspólników tej jednostki.
- Przy czym jednostki gospodarcze pozostające w jakimkolwiek ze stosunków, o których mowa w lit. a)–d), poprzez co najmniej jedną inną jednostkę gospodarczą również są uznawane za jedno przedsiębiorstwo.

Procedura wypłat ze środków Funduszu. Proponuje się określenie zasad przyznawania rekompensat w sposób zbliżony (przy czym uproszczony, stosownie do zdecydowanie mniejszej skali wsparcia w ramach niniejszej regulacji) do tych, jakie określone zostały dla dofinansowania z tytułu zatrudnienia osób niepełnosprawnych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Rekompensata byłaby zatem wypłacana na podstawie wniosku Nadawcy Lokalnego składanego do organu dysponującego Funduszem (wniosek będzie można składać pisemnie lub drogą elektroniczną za pomocą platformy ePUAP). Do wniosku załączana będzie informacja o zatrudnieniu Pracowników objętych wnioskiem o przyznanie Refundacji. Celem usprawnienia procesu proponuje się wprowadzenie systemu jednorazowej weryfikacji kryteriów kwalifikujących Nadawcę Lokalnego do skorzystania wsparcia z Funduszu, po której nastąpi wpis na listę Nadawców Lokalnych prowadzoną przez MKiDN. Nadawca Lokalny byłby zobowiązany do niezwłocznego zawiadomienia organu dysponującego Funduszem o wszelkich zmianach mogących mieć wpływ na jego uprawnienia do korzystania ze wsparcia Funduszu, pod rygorem utraty otrzymanych rekompensat wraz z odsetkami.

IV. KOSZT.

Szacuje się, że uprawnionych do ubiegania się o środki z Funduszu będzie około 150 Nadawców Lokalnych. Zakładając, iż każdy z nich byłby uprawniony do otrzymania rekompensaty za maksymalnie 6 Pracowników, roczny budżet Funduszu powinien wynieść maksymalnie 55 196 208 zł (12 miesięcy x 5110,76 zł x 150 wniosków x 6 Pracowników). Zważywszy na zakładaną jednorazową weryfikację uprawnień kwalifikujących Nadawcę Lokalnego do otrzymania wsparcia, koszt obsługi comiesięcznych wypłat z Funduszu powinien zamknąć się w około 3% rocznego budżetu (dane wyłącznie szacunkowe).

V. ZGODNOŚĆ REGULACJI Z PRAWEM UE, NOTYFIKACJA.

Proponowane regulacje są zgodne z prawem UE, w szczególności w zakresie zasady niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową (art. 18 TFUE) oraz w zakresie zakazu ograniczania swobody przedsiębiorczości obywateli jednego państwa członkowskiego na terytorium innego państwa członkowskiego (art. 49 i nast. TFUE). Zakładana pomoc jest także zgodna z rynkiem wewnętrznym i nie powinna kwalifikować się jako pomoc w rozumieniu art. 107 ust. 1 i nast. TFUE. Przepis ten ogranicza swobodę Państw Członkowskich w przyznawaniu pomocy wyłącznie do takich przypadków, w których wpływa ona na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi. Pomoc z Funduszu w żaden sposób wpływu takiego nie wywrze – jest ona bowiem skierowana na wsparcie małych telewizji lokalnych, o ściśle lokalnym, regionalnym charakterze tematycznym. Dodatkowo – warunki uzyskania wsparcia z Funduszu są identyczne zarówno dla nadawców polskich, jak dla nadawców z obszaru całej UE (o ile oczywiście prowadzą lub chcieliby prowadzić w Polsce taką działalność lokalną, kwalifikującą się do uzyskania wsparcia).

Niezależnie jednak od powyższego warto wskazać, że nawet gdyby regulacje dot. Funduszu mogły kwalifikować się jako pomoc w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, to nie wymagałyby nawet procedury notyfikacyjnej z uwagi na małą skalę wsparcia. Zgodnie bowiem z art. 3 ust. 2 Rozporządzenia Komisji UE nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*: całkowita kwota pomocy *de minimis* przyznanej przez państwo członkowskie jednemu przedsiębiorstwu nie może przekroczyć (od dnia 1 stycznia 2024 roku) 275 000 EUR, w okresie trzech lat podatkowych. Regulacje o Funduszu weszłyby w życie najwcześniej w 2024 r. - nie zostanie zatem przekroczony próg 275.000 euro pomocy dla jednego Nadawcy Lokalnego w przeciągu trzech lat. Zakładając bowiem przykładowo, że dany Nadawca Lokalny skorzystałby z pomocy dla 6 Pracowników, to w przeciągu trzech lat otrzymałby 1 103 924,16 zł, co stanowi 238 892,92 euro – wedle kursu 1 EUR = 4,6210 PLN. Zgodnie natomiast z art. 3 ust. 1 powoływanego rozporządzenia (projekt): „Uważa się, że środki pomocy nie spełniają wszystkich kryteriów określonych w art. 107 ust. 1 Traktatu i dlatego są zwolnione z wymogu zgłoszenia przewidzianego w art. 108 ust. 3 Traktatu, jeżeli spełniają warunki określone w niniejszym rozporządzeniu”. Już zatem chociażby z uwagi na mniejszą skalę wsparcia, wyłączone byłyby obowiązki notyfikacyjne do Komisji, przewidziane w art. 108 TFUE.